

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre	180 Lei.
Fél évre	90 Lei.
Egy negyed évre ...	45 Lei.
Egy óra	15 Lei.

Hirdetések árszabás szerinti díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és Csanádi Egyesült Vas-
utak palotájában.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat
Bulevardul Regele Ferdinand I.
(József főherceg-ut) 22. szám.

TELEFON-SZÁM 151.

ARAD, 1921.

∞ ∞ Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. ∞ ∞

Kedd, november 15.

A kormány eltiltotta a leu kivitelét

(Nem alakulhat új bank. — Zárolni akarták a bankbetéteket.)

BUCURESTI. A Román Távirati Iroda jelenti: A minisztertanács tegnap este Averescu miniszterelnök elnöklése mellett nagyfajta kérdésben hozott határozatot. Foglalkozott a pénzügyi kérdésekkel s a leu feljavítására vonatkozó intézkedésekkel s a leuspekuláció meggátolására a következő szenzációt keltő döntést hozta:

A Románia területén fennálló összes bankoknál a november 5-én este vagy az ezen időpont után keletkező bármely külföldi bank vagy cég számláján levő lei-letét, nem képezheti tárgyát semmiféle transzaksióknak újabb rendelkezésig. Ezen összegeknek kifizetése, vagy kihitelezése, átírása, cheque, vagy bármely más bankügylet után, még a banknál lévő különböző számlákra való átkönyvelése sincs megengedve. Mindezt csakis egy ellenőrző bizottság engedélyével lehet keresztülvinni, amelyet a Banca Nationala kebelében állítanak fel. A bizottság három tagból fog állni és pedig a kormány kiküldöttjéből, a Banca Nationala megbízottjából. E bizottság csakis azon esetben engedi meg az átutalást, ha annak alapját egy reális export, vagy áruimport képezi. Az ellenőrző bizottság rendelkezésére kell bocsájtani az összes könyveket és igazoló irásokat, úgy az átutaló bankoktól, mint az érdekeltek részéről. Nem szükséges felhatalmazás hávi 100.000 leinél kisebb összegek kiutalására, sem pedig az országban levő idegen miszsiók részére teljesítendő fizetésekre. A rendelkezés szigorú büntető szankciókat fűznek.

BUCURESTI. A leu készletek blokálásának ellenőrzésére kiküldött bizottságba, mint a kormány delegátusa Angelescu egyetemi tanár és képviselő szerepel.

BUCURESTI. Tegnap délelőtt 11 órakor Angelescu kincstári vezérigazgató és a Banca Nationala vezérigazgatója között hosszabb megbeszélés volt a leu blokirozásának keresztülvitele ügyében és az újonnan kibocsájtandó bankjegyekre vonatkozólag. A legutóbbi minisztertanács a Banca Nationalának erre irányuló javaslatát helyeselte.

BUCURESTI. A Banca Nationalánál tegnap hosszabb megbeszélés volt a pénzügyi krízis megoldására vonatkozó intézkedések ügyében. Az értekezleten részt vett Take Jonescu, mint a távollévő pénzügyminiszter helyettese és a nagy bankok valamennyi képviselője. A megbeszélés két óra hosszat tartott és fontosabb határozatokhozott, többek közt azt, hogy megakadályozzák újabb bankok megalakulását és hogy a nagy bankok szolidaritást vállalnak az idegen lei készletek blokadirozására nézve. A bucaresti Aurora írja: A

Banca Nationala, Bratianuék biztatására vasárnap megkísérelte, hogy súlyos csapást mérjen a kormányra. A bankigazgatók vasárnap tartott ülésén a Banca Nationala kiküldöttje, megállapítván, hogy magánosok óriási összegeket vesznek vissza betéteikből, az indítványozták, hogy záróják az összes betéteket, vagyis bizonyos ideig ne engedjék meg a betevőknek, hogy betéteiket felvehessék. Magától értetődik, hogy milyen

Megszigorított repatriálás.

(Csak magyar beköltözési engedély alapján.)

Az erdélyi sajtóban elterjedt a hír, hogy a magyar kormány ismét szigorú korlátozásokra lépett: életbe a repatriálás tekintetében. Hír szerint a magyar kormány úgy intézkedett, hogy a jövő év január 15-ig csak azokat bocsátja át a határon, akik a repatriálás nagyon sürgős voltát igazolni tudják. Illetékes helyen érdeklődtünk e hír valóságára felől s azt a választ kaptuk, hogy Aradon továbbra is az eddigi megszorításokkal történik a repatriálás. Ezek a megszorítások azok, hogy elsősorban az, aki a repatriálást kéri, a magyar menekültügyi hivataltól beköltözési engedélyt tudjon felmutatni, valamint azt is tudja igazolni, hogy a megélhetése odaát biztosítva van. Az utóbbi időben fordultak elő

pánikot okozott volna ez intézkedés a közönség körében. Egyetlen kormány sem, állhatott volna ellen az általános pániknak. Szerencsére a liberálisok játékát leleplezték. A kormány kiküldöttje bebizonyította, hogy a betéteket csak bizonyos bankokból veszik vissza, a melyeket a válság súlyosan érintett, azonban nyomban más szolidabb bankoknál helyezték el a kivett betéteket, amelyek érintetlenül megőrizték ügyfeleik bizalmát. A majdnem egyhangú tiltakozással szemben a Banca Nationala kénytelen volt visszavonni javaslatát.

olyan esetek, hogy esküt nem tett vasutas akart átjutni, mint repatriált a határon, de a magyar hatóságok nem fogadták el, mert nem tudta igazolni, hogy Magyarországon való megélhetése biztosított. Az aradi repatriáló hivatal különben csakis megfelelő magyar iratokkal felszerelt kérvényeket fogad el úgy, hogy annak a beköltözése ellen nem is gördítenek akadályt a magyar hatóságok, a kik itt tudták már a fentieket igazolni. Természetesen az aradi repatriáló hivatal továbbra is felterjeszti a megfelelően felszerelt kérvényeket a cluji központi repatriáló hivatalhoz és csak ennek jóváhagyása után adja ki a kérvényező részére a repatriáló utlevelet.

Megkezdődött Nyugatmagyarország megszállása.

BÉCS. Az osztrák hadsereg osztagai, amelyeket csendőrség követ nyomon, vasárnap délelőtt átlépték Alsóausztria határát. Elsősorban a sopronvidéki népszavazási területtől északra fekvő országgrészt szállják meg. A vasárnap folyamán az osztrákok bevonultak Kismartonba, Nezsiderbe, Pándorfaluba és Mosonujfaluba és sehol sem találtak szabadcsapatokat vagy felkelők ellenállására.

BUDAPEST. Ausztriával a vasúti forgalom újból megszünt. A balatoni déli vonatot vasárnap Kelenföldnél megállították, az utasokat leszállították és a vonat nem ment tovább. A Déli Vasúttársaságnak a forgalom korlátozása csak reggel 9 órakor jutott tudomására.

A liberális kormány — provokáció.

(Új választás esetén: 60 kisebbségi képviselő.)

A politikai helyzet legújabb fordulata szerint az Averescu kormány helyzete mégsem volna olyan válságos, mint ahogyan azt az ellenzéki sajtó hirdeti. Erre enged következtetni Averescu tábor legújabb nyilatkozata, melyet a többségi párt értekezletén tett. Megerősíti ezt a feltevést Marghiomannak a király előtt tett az a nyilatkozata, hogy a liberális kormány egyenes provokáció volna

a néppárttal és a parasztpárttal szemben. E két párt ilyen esetben kezdet nyitana egymásnak és a parasztság körében agitációt indítanának meg. Emellett, egyes erdélyi politikusok rámutatnak azokra a veszélyekre, melyekkel az új választások Erdélyben járnának. A Dácia szerint Mihali és Bucsan Constantin úgy nyilatkoztak, hogy a mostani parlament feloszlása és új választások kiírása Erdélyben azzal a veszéllyel járna, hogy legalább hatvan kisebbségi képviselő kerülne be a kamarába, mivel a nemzetiségi kisebbségek, eddigi passzivitásukból kilépve megkezdték a szervezkedést

amivel szemben nincs más orvosság, minthogy a többségben levő romániaság hagyja abba a pártoskodást és egy szilárd politikai blokkban egyesüljön.

Hazatért aradi tuzsok.

(Megérkezett Szibériából az első szállítmány.)

A magyar-orosz fogolycsere-akció következtében számos erdélyi tiszt kerül vissza hazájába, akiket ugyan a trianoni békeszerződés értelmében, mint román alattvalókat, az orosz szovjetkormánynak nem lett volna szabad tuszként kezelnie. Mégis hosszú évek teltek el, míg a magyar kormány Rigában az orosz kormányval tárgyalásba bocsájtkozott, amely tárgyalások eredményeképpen a magyarországi tisztekkel együtt indították utnak az erdélyi tiszteket is. Eddig háromszázhatvanöt erdélyi tisztet indítottak utnak, akik október 22-én hagyták el Moszkvát és Litvánián, Németországon és Csehszlovákián keresztül Magyarországra értek, ahonnan az erdélyi tiszteket, akik jelenleg román állampolgárok, Szatmárra továbbították. Itt tizöt harminc napig terjedő vesztérgárat kell kivárniok. Szatmárra 9-én érkezett meg az első szállítmány. Az első transzportban a következő aradiak vannak: Zavadá Károly, Szalkay Oszkár hivatalnok és Ferenczy István tanár.

Olcsó áruház Aradon

(Akinél nem számít a valutahullámzás.)

Egy aradi nagykereskedő érdekes kérvényel fordult ma délelőtt dr. Robu János főpolgármesterhez. A kérvényben elmondja a nagykereskedő, hogy Aradon nagyszabású néparuházat, raktárt szándékozik felállítani hatóság elnörzés mellett. Az áruházban textil árukat, kalapot, cipőt és különféle közszükségleti cikkeket fog tartani. A nagykereskedő kötelezi magát arra, hogy az árukért maximum 5 százalék hasznot vesz. A valutahullámzások nem befolyásolják majd az áruk árát, mert olyan nagy raktárt rendez be, hogy esetleges áremelkedések esetén továbbra is a régi áron tudjon árusítani. Ha az áruk értéke csökken, úgy tekintet nélkül arra, hogy az árat lejjebb szállítja. Kötelezi az árat lejjebb szállítja. Kötelezi magát még arra, hogy az árukat eredeti forrásból és nem mások, vagy harmadkézből szerzi be és ez biztosítja, hogy sokkal olcsóbban árulhat a napi árnál. A kereskedő azt kérte, hogy a főpolgármester megfelelő helyiséget bocsásson rendelkezésére és az áruház megnyitása esetén az áruház állandóan hatóság ellenőrzés alatt álljon. A nagykereskedő kérését a főpolgármester a legközelebbi tanácsülés elé terjeszt.

Hamis 50 frankosokkal árasztották el Bécsset.

BÉCS. Október hó 28-án a Länderbank simeringi kirendeltségénél megjelent egy egyszerűen öltözött nő, aki egy svájci 50 frankos bankjegyet akart átváltani. Mivel kétségbe vonták a bankjegy valóságát, a bank a pénzt visszatartotta megvizsgálás céljából. A megvizsgálás alkalmával kitént, hogy a bankjegy csakugyan hamisított. Mikor az asszony október 31-én visszatért a pénzért, őrizetbe vették. Kihallgatása során elmondta, hogy a bankjegyet 18 éves leányának véglegényétől, Huber gépmestertől kapta, aki Svájcban hozta magával. A fiatal Huber ez évben már volt egyszer Bécsben, ott igen nagy lábon élt és a löversenyen játszott. Amikor másodszor Bécsbe érkezett, egy nagy kézitáskát hozott magával Svájcban, amely tele volt 50 frankos bankjegyekkel. Az asszony, — mint bevallotta — szintén kétségbe vonta a bankjegy valóságát és éppen azért titokban kivett belőle egyet, hogy valóságáról meggyőződjék. A rendőrség még ugyanaznap elfogta a véglegényt Huber Henrik zürichi kantonban született, 20 éves nyomdagépmester személyében. Huber június 1-től október 1-ig Lagnauban, nagyapjának egyik használaton kívül álló műhelyében az ugyancsak 20 éves Kelnert Vilmos gépmesterrel és a 24 éves Stind Henrik fotokémikussal követte el a bankjegyhamisításokat. Mintegy 500 hamis 50 frankost foglalt le a rendőrség, amelyet mind Bécsben akartak értékesíteni. A bécsi rendőrség Hubert letartóztatta és a Zürichből érkezett távirati jelentés szerint két társát is őrizetbe vették.

Üres lakások.

A bérbeadó bizottság tárgyalásai.

A bérbeadó bizottság kedden délután 4 órakor Orezeanu táblabíró elnökelete alatt ülést tartott, melyen a következő ügyek kerülnek tárgyalásra: Reusz József str. Bucur (Eötvös utca) 16. szám alatt négyszobás lakás iránti kérelme; Leopold Franciska Frida str. Unrei (Fábián Gábor utca) 6. szám alatt 3 szobás lakás. Kalacsosnyoi Mircea és Lechmayer Szidonia str. Doamna Purgly 197. sz. és Moráriu Gáspár str. Doamna Purgly 214. szám alatt lakáscsere; Pilcz Ferenc kereskedő str. Abatorului (Vágóhid utca) 28. szám alatt kétszobás lakás, Taubert József Apaffy utca 11. szám alatt kétszobás lakást, Chera Karacsosnyoi str. Nicu Filipescu (Flórián utca) 13-15. szám alatt négyszobás lakás. Szvajcsics László és Budai János str. Crisan (Karolina utca) 8. szám alatt üzlethelyiség, mérszárszék létesítése céljából, Engelhardt Márton str. 29. Decembrie (Hasszinger utca) 2. sz. alatt kétszobás lakás, Feinkuchen Systemm Bul. Reg. Ferdinánd (Boros Béni tér) 4. szám alatt kétszobás lakás, Horváth Gyula kárpos str. S. Brancovici (Lázár Vilmos utca) 1. szám alatt üzlethelyiség, Turzó Károly Bul. Reg. Ferdinánd 16. sz. alatt raktárhelyiség, Dragomir Miklós str. Sarbeasca (Koszoru utca) 34. szám alatt üzlethelyiség, Kreitler Erzsébet str. Moise Nicoara (Petőfi utca) 1. szám alatt kétszobás lakás kérelme.

Monopólium lesz a valuta-kereskedelem.

(Szerbiában nem lehet a tőzsdén valutázn.)

BELGRÁD. A szerb kormány korábbi határozata értelmében a pénzügyminiszteriumban rendeletet készítettek, mely az idegen valutákat állami egyedűrség alá vonja. Ezentúl a Narodna Bankának lesz kizárólagos joga az idegen valutákkal való kereskedés, illetve az idegen valuták vétele és eladása. A pénzügyminiszterium és a Narodna Banka megbízottai együttes ülést tartottak és az alka-

lommal véglegesen megállapodtak a rendelet megszövegezésében, úgy hogy az a minisztertanács jóváhagyása után, tehát néhány napon belül már életbe is lép. Az új állami egyedűrség bevezetésével a tőzsdén mindennemű idegen valutával való tranzakció megszűnik, mert minden eladó és vevő, a ki idegen valutával kíván foglalkozni, kénytelen lesz a nemzeti bankhoz fordulni.

Irodalom és művészet.

Egy zongoraművész.

Achron zongoraművész holnap, kedden tartja hangversenyét a Kulturpalotában. Ma délután hat órára felkért bennünket, hogy hallgassuk meg próbahangversenyét. Achron művészember a szó teljes értelmében. Nem csak visszaad, hanem alkot is minden egyes hangversenyszámával. Csakis a szláv művészeknél találhatjuk meg ezt a csodálatos elmélyülést, ezt a fenséges temperamentumot. Egyszerű, szürke ruhában, néhány tagu nem hangversenyre öltözött hallgatóknak játszott a mester, de egy-egy hangverseny száma alatt a hangversenyek legtokéletesebb ünnepi hangulata uralkodott. A számok befejezése után mintegy ösztönyszerűleg verődtek össze a tenyerek. Tapoltak őszintén, lelkesedéssel a művészt a művészetét. Rachmaninoff orosz zeneköltőnek Cis-moll Prelude-ben visszaadta és talán tökéletesebben átértéztette és átértette, annak a szerencsétlen tragikus sorsu népnek örök vágyódását és kitörő temperamentumát. Chopin és Liszt következett ezután. A csodálatos hangok, futamok tüneményes technikájával az ő mélyen látó lelkén és egyéniségén átsűrődve szinte az újszerűség varázsával hatoltak. A művész holnap, kedden hangversenyez a nagy közönség előtt.

* A színház heti műsora: Kedd: Lotti ezredesei. A bérlet. Szerda: Lotti ezredesei. B bérlet. Csütörtök: Ördög, C bérlet. Péntek: Kék mazur. A bérlet. (László Andor felléptével). Szombat Stambul rózsája, B bérlet. (László Andor felléptével). Vasárnap délután: Csárdás királynő (Barics és László felléptével). Este: Koldusdiák C bérlet. Hétfő: Bibliás ember. A bérlet.

* Kedden és szerdán a nagyszerű Lotti ezredesei.

* László Andor, a Király-színház tagja pénteken a Kék mazurban folytatja vendégléteit, a nagyszerű operett főbb szerepelt Horváth Mici, Szegő Lili, László Andor, Selmezy, Inke, Ladiszlay játszó.

* Stambul rózsája. Ez idényben szombaton először kerül színpadra Fall Leó remek operettje László Andor felléptével, a darabban több új szereplő van és egészen új betanulással kerül színpadra. A főszerepekben Horváth Mici, Szegő Lili, László Andor, Inke Rezső, Sebestyén Jenő és Darvas Ernővel.

* Az Ördög 50ik előadása Faragó Rezső előszavával. Csütörtökön kerül színpadra Molnár Ferenc legkitünőbb alkotása, az Ördög, a címszerepben Szendrey Mihály, aki e szerepet Aradon 37-szer játszotta. Az előadást megelőzőleg Faragó Rezső tart szabad előadást Molnár Ferencről. Az ördög főszereplői: Az Ördög — Szendrey Mihály, János — Mé-

sáros Béla, László — Kallós József, András — Ács Mihály, Jolán — Csige Böske, Elza — Harmath Józsa, Cinke — Zilahy Irén. Az előadás C bérletben lesz.

* Bibliás ember. Évfordulok elteltek kedvenc műsoradárja volt az aradi közönségnek Kienzl világhírű dalműve, a Bibliás ember. Most amikor Bécsben és Budapesten felújították e kiváló művet, az aradi színház is műsorára tűzte ki a Bibliás embert. Hetek óta tanulja az operá-ensemble a Bibliás ember, amely új betanulással és rendezéssel hétfőn f. hó 21-én kerül először színpadra. Az operát Jakabffy Dezső rendezzi és Gellért Pál nagy tanítja be.

* Haladás-előadás. Szombaton is a fáradhatatlan és özellen munka gyümölcsét élveztek a Modern Kabaréban hol a Haladás szombati műsorát hallgatták végig a természet egészen megtöltő közönség. Csáky Gyula és Tomory Viola, szavallata mellett Joszics Danica művészi cimbalomszólója tette változatosabbá a műsort, melynek gerince volt a Macskásy Zoltán tanár érdekes előadása a vegyelemzésről és színképelemzésről. A mélyen átgondolt oktató szavak hálás tapsal fogadta a közönség. Külön kell megemlékezni Katona Ilonka színésznőnké egész szíves szavallatáról is mint a műsor páratlan érdekességéről, a klasszikus előképről. Két fiatal aradi leány, Balázs Magda és Boda Erzsike, mint a művészi kép szereplői arattak sok tapsot, mert az élőkép a színpadi reflektor gyönyörű fényjátékában, füstölgő párákat és hárfazenével valóban mitológiai jellegű volt. Nagy Zoltán titkár kemény szavakkal figyelmeztette az ifjúságot a rendre és felhívja a szülőket a legmesszebbmenő óvatosságra, mert a középiskolák tanulói ifjúságát néhány züllött ifjú a romlás kommunizmusa felé viszi. A Haladás vezetősége mindent megtesz a radikális patronázs munka megkezdésére.

* Achron zongoraművész hangversenye ma este fél 9 órakor a Kulturpalota fülét nagyteremben. Mai program országos zene és Chopin. Meglévő jegyek Blochnak.

* Waldbauer-hangverseny 18. és 19-én lesz megtartva, fülét teremben. Jegyek Blochnak kaphatók.

MOZI. * Drámai bemutató az Apollóban. Társadalmi drámát mutatott be hétfőn az Apolló. Havasi Kálvária a címe az Apolló ujdonságának, amely sokkal többet nyújt, mint amennyit a címe sejtet. Az örök háromszöget kapjuk eredeti beállításban. Egy természetimádó orvos, aki már 45 éves, feleségül vesz egy fiatal leányt. Házasságuk csak addig boldog, a míg meg nem jelenik a harmadik, egy fiatal, meggyerő külsejű mérnök. Az élni és szeretni vágyó asszonynak jobban tetszik a fiatal mérnök, mint öregedő férje. Így következnek be a szenvedélyektől fűtött drámai összeü-

közések. A férj nem tud lemondani asszonyáról, így csak egy ut marad hátra számára: az öngyilkosság. Kimegy a havasok közé, ahol annyiszor csodálta a természet szépségeit s leakarja venni magát a mélységbe. Vihar támad azonban, amely szakadéka sodorja az orvost. Másnap találják rá s szerencsétlensége jóra fordítja az eseményeket. Ezt a mesterien eljátszott társadalmi drámát kedden utóljára mutatja be az Apolló.

* Asszonyi dráma. (Az Uránia érdekes ujdonsága.) A diadalmas asszony ebben az idegizgalmas érdekes drámában nem a szerelemben győzedelmeskedik örök ellenfelével, a férfival szemben, hanem győzelem, törékeny lelkevel kiáll az élet viharába, ahol a pénzért a gazdagsáért folyik elkeseredett élet-halál harc s megmenti férjét a bukástól. A pénz világának bársóty függvényei mögé enged bepillantást ez a lebilincselő dráma. Nagy vagyonok urai vívnek kiméleteen harcot egymás pénzéért. Aki ma milliókkal rendelkezik, holnap már koldus, szegény lehet. És ebben az izgalmas millióban látjuk a dráma hősnőjét diadalmasnakodni. Még kedden vetíti az Uránia a kitűnő filmet.

Moratórium

Németországban

(A franciák a csőd kimondását akarják.)

BERLIN. Hír szerint Abernon angol nagykövet kidolgozott egy tervezetet, amely szerint Németország bizonyos feltételek mellett és biztosítékok ellenében több évi haladékot kap jótételti fizetésére.

LONDON. A Daily Express berlini tudósítója arról értesül, hogy a jótételti bizottság angol tagjai a három esztendeig tartó moratórium engedélyezését támogatják, amit az egyetlen praktikus megoldásnak tartanak. Az olasz és belga képviselők ugyanezen a véleményen vannak.

Harc egy mandátumért

(Társadalmi kibékülés, felekezeti türelmesség.)

Budapest. A magyar főváros X. választó kerületének mandátuma Pető Sándor halála következtében megüresedett. A kerület jelöltjei vasárnap programbeszédet mondtak. A demokraták párt jelöltje, Benedek János azt hangoztatta, hogy Magyarországon nem szabad faj, nemzetiségi és felekezeti különbségeknek lenni, hanem egységre és összetartásra van szükség minden vonalon. Azt is kívánta, hogy a régi bűnösökre is terjesszék ki az amnesztiát. Utána Vázsonyi Vilmos beszélt. Együttműködésre hívta fel a liberális pártokat és támadta azt a rendszert, amely osztály és felekezeti alapra akarja helyezni a demokráciát. A kerület egy másik helyén a Friedrich párt jelöltje, Tauffer Gábor mondott programbeszédet, amelyben szintén a társadalmi kibékülést, a felekezeti türelmességet és a nemzetbeli egység szükségességét hirdette. Utána Friedrich István szólalt fel, ki a szabadságjogokról beszélt és élesen támadta a korszakot, amely véleménye szerint nem farthat sokáig.

Küzdelem a trachomá ellen

(Jelentkezzenek az orvosok az orvosi hivatalban.)

Románia egyes vidékein erősen terjed a legveszedelmesebb szembetegség: a trachoma. Az utóbbi időben Aradon is fordultak elő trachoma megbetegedések. Eddig összesen 3 trachoma megbetegedést jelentettek be a városi orvosi hivatalnál. Ma délelőtt távirati rendelet érkezett a cluj-i egészségügyi főfelügyelőségtől a városi orvosi hivatalhoz, amelyben tudomására adja a főorvosnak, hogy Clujon rövid időn belül 14 napos trachoma kurzust állítanak fel az orvosok részére. Dr. Cucu Vasul városi főorvos felhívja az aradi orvosokat, hogy akik a trachoma kurzuson részt akarnak venni, jelentkezzenek a városi orvosi hivatalban. A résztvevő orvosok a kurzus ideje alatt megfelelő napidíjat kapnak. Azon kívül felhívja a főorvos az aradi orvosokat, akiknek a trachoma felismerésében és a betegség gyógyításában jártasságuk van és hajlandók résztvenni a járvány leküzdésében, jelentkezzenek az orvosi hivatalban. Ezek az orvosok ideiglenesen az állam szolgálatában állanak és megfelelő díjazásban részesülnek.

Fehérmű-áruk Bécsben.

(Egy vászonzebkendő — 1800 korona.)

BÉCS. A *Neues Wiener Journal* cikket közöl a fehérművek áráról. Egy sifonból készült férfiing, amely cseh gyártmány, mindössze 2800 koronába kerül. Franciaországból vagy Angliából importált jobb minőségű férfiing ára 3000—9000 korona. Közönséges ing elkészítve 3500 korona, sifonból készült rövid férfi alsónadrág 1100 korona, hosszú nadrág 1800 korona, egy pár fuszekli 450—1500 korona. Elegáns férfi, aki selyem fuszeklit szeret viselni 2000—7000 koronát fizet párjáért. Hosszu férfi harisnya párja 1400—3500 korona, finom selyemből készült hosszú harisnya ára 6000—8000 korona. Egy nyakkendő 750—6500 korona, egy gallér 300—360, egy pár kezelő 475, egy nadrágtartó 800—2000, egy pár keztyű 3800—10000 korona és végül egy vászon zseb- kendő 950—1800 korona.

Ugyancsak magasak a női fehérmű árai is. Egy női ing a készítés módja szerint 2000—18000 korona. Női garnitúrákat főként külföldiek vásárolnak. Egy-egy garnitúra egy nappali ingből, hálóból és nadrágból áll. Egy ilyen garnitúra ára 6000—50000 korona. A hálóingek ára, minthogy drágábbak a rendes ingeknél. Reform női nadrág tiszta gyapjuból 3000—4000, selyemből pedig 7000—15000 korona. Etamine bluz ára 3000—7000 korona, krepdesin bluzé pedig 15000—35000 korona. Hálófőkötőért, amelyért békében legfeljebb 15—20 koronát fizettek, most 2000—7000 koronát kérnek. Gyapju flanelből készült pijamára 9000 koronát, selyem pijamára 18000—40000 koronát kérnek.

„Le a fegyverekkel!”

(Harding és Briand beszédei a washingtoni konferencián.)

WASHINGTON. Harding elnök a leszerelési konferencia megnyitására tartott beszédében hangsúlyozta a konferencia fontosságát és rámutatott arra, hogy a konferencia határozatai nagy befolyással lesznek az egész világ jövőjére. Ez a gyűlés mondta az elnök a nemzetek gyűlése, amelyek az emberiséget ismét egyenlőségbe akarják hozni. Erre nemcsak az Egyesült Államok szólítják fel őket, hanem az egész világ, mert az emberiségnek tartós békére van szüksége. Szabadság és igazság nem állhatnak meg egymás nélkül és ezek érintetlen tulajdonai minden népnek. Emlékeztette a konferencia tagjait, hogy a világ évszázadokon át követte az emberiségnek az együttműködésre hívó szavát, de a világnak még sohasem jutott eszébe ilyen tragikusan a valóságot és annak céltalanságát, hogy a szenvedélyeket felkorbácsolják, holott a lelkiismeretesség és a bajtársi érzés nemesebb utat jelöltek ki számára. Az emberek millióit kívánják, hogy az államférfiak a pusztításra szánt milliókat jóvátételi kiadásokra változtassák át. Hangsúlyozta, hogy ő hivatalosan csak az Unio nevében beszélhet, ahol az emberek milliói kevesebb fegyverkezést óhajtanak és a háborút senki sem akarja, de az egész világtól hasonló szándékot vár. Végül kijelentette, hogy a konferencia most kezdődő munkája iránt a legteljesebb bizalommal viselkedik.

Harding ezután visszavonult és átadta az elnöki széket Hughes külügyi államtitkárnak, aki felszólította a delegátusokat, válasszák elnököt. Ezután következett

a főbírók és a különböző bizottságok megválasztása. A konferencia keddig elnapolta magát. A terem, amelyben a konferenciát tartják, impozáns méretű. Patkóalakú zöldposztós asztal közepén ült Harding, körülötte az amerikai delegáció tagjai, jobbra-balra a többi nagyhatalom delegátusai. A terem két oldalán asztalok, székek a szakértőknek és a sajtónak. Ugy számították, hogy a konferencia legalább egy hónapig el fog tartani.

WASHINGTON. A konferencia tegnapi ülésén megalakították a leszerelési bizottságot, amelynek tagjai az öt nagyhatalom delegációinak vezetői. Ezután a konferencia tagjai soron kívül Briandot akarták hallani. Az egész terem Briand nevét kiáltotta. Briand beszédet rögtönzött, amelyben kijelentette, hogy Franciaország teljes erejével hozzá akar járulni a konferencia művéséhez, de Amerikának be kell látnia Franciaország különleges helyzetét. Franciaországot még mindig veszély fenyegeti szomszédai részéről. Ha Franciaország biztonságát holnap biztosítottak látjuk, készek vagyunk azt mondani: „Le a fegyverekkel.”

WASHINGTON. Hughes külügyi államtitkár a konferencia elé tegnap a következő leszerelési programot terjesztette elő: Elsősztályu tengerészeti egységet a következő tíz év folyamán nem szabad vízrebocsátani. Egyes államoknál a konferencia megállapítja a hajóhad tartalmát. Angliát ötszáz ezer, Japánét háromszáz ezer tonnában állapították meg. Franciaország és Olaszország hajóterét csak később állapítják meg.

Sport

— AMTE—ATE 4:1 (2:0). Elsőben, ködben, csuszós felázott pályán mérköztek vasárnap délelőtt a bajnokságért az eddigi veretlen riválisok, az AMTE és ATE. A legteljesebb dicséréssel kell megemlékezni az ATE szerepléséről, amely a felázott talajon is telkesen, szépen játszott és egészen az utolsó percig agilis, de pontos Gutwillig ésszerű, kiforrott technikájú játéka magasan kiemelkedett az egész játékosgárda tudása fölött. Még Singer, az AMTE-nél pedig Bali László játéka tűnt ki. Az ATE csapatára gyenge volt, a szélsők sorra hibáztak és nagyon sok off side helyzetet okoztak. Szalay nem tudott érvényesülni jobbösszekötő posztján, messziről küldött erőltet gyenge súljai a kapu közelébe sem értek. A kis Szabó szintén gyengén játszott. Csak Haller centercsatár volt jó, az ő remek kiszökése hozta meg különben az ATE egyetlen goalját. Ermesz, AMTE jobbösszekötő durván, fegyelméletlenül játszott. A játék, a zsa kori bukdácsolásoktól eltérően szép és izgalmas volt. Az első félidőben az AMTE Veszprémi és Auer révén két gólt ért el. A második félidő első percében Stoffer kiszökése révén jut a harmadik goalhoz. Ezután Haller lövi az ATE egyetlen goalját, majd az utolsó percekben, az ATE közvetlen védelmének sorfala között sétál be a labda az ATE hálójába. A mérkőzést Szilka (Kínizsi) vezette pontosan, biztos kézzel és gyors áttekintéssel.

— AAC—AVSE 1:1. Az elmúlt heti vereséget nem tudta a gyengébb vasutas-csapatnál szemben sem kikorrigálni az AAC, amely erős küzdelem után csak eldöntetlen eredményt érhetett el a felázott pályán.

LEGUJABB

(Ausztria ratifikál.)

Bécs. A *Montagszeitung* értesülése szerint az osztrák nemzetgyűlés pénteken ratifikálja a velencei egyezményről szóló jegyzőkönyvet.

(Amerika békéje.)

Washington. Harding, az Egyesült Államok elnöke legközelebb hivatalos nyilatkozatot bocsát ki, amelyben bejelenti, hogy a hadiállapot Amerika és a volt központi hatalmak között megszűnt.

(„Kötelet Károlynak!”)

Budapest. A törvényszék a kincstárnak gróf Károlyi Mihály vagyonának elkobzási perében megkezdte a tanúk kihallgatásait. Dr. Nagy György védő előadta, hogy a IV. kerületi előjárásnál a per viteléhez szükséges szegénységi bizonyítványt folyamodott, mert Károlynak mindene zárlat alatt van. Az előjáróság a kérvényre ezt a választ írta: „Kötelet a Károlynak, nem szegénységi bizonyítványt.” A bíróság ma Kéri Pált hallgatta ki.

A lisszaboni Bertalan-éj

(Granjo miniszterelnök és Santos a köztársaság megalapítójának meggyilkolása.)

LONDON. A *Times* lisszaboni levelezője részleteket közöl a véres forradalmi éjszakáról, amelynek Granjo miniszterelnök és Machado, a köztársaság megalapítója esett áldozatul. Granjot szerdán éjjel féltizenegy órakor terítették le a forradalmárok golyói. E nap délutánján, Granjo kabinetjének lemondása után távozott a köztársasági elnöktől és utjában hazafelé a forradalmárok táborát érintette. Otthon értesült csak a ráeső veszedelemről és kertjének hátsó kijáratán át Cunha Leal volt pénzügyminiszterének lakására menekült, aki azonban maga is forradalmár volt és akút fel is kértek, hogy a lázadók étére álljon. Mégis Granjo számított az ő hűségére. De egy szolga elárulta Granjo menedékhelyét, mire a forradalmárok csoportosan jelentek meg és kiadást követelték. Leal vonakodott pártfogoltját kiszolgáltatni, de amikor utóbb engedni kellett, ezt azzal a kikötéssel tette meg, hogy védencét személyesen elkísérheti. Leal semmiképp sem akarta Granjot magára hagyni, mire erőszakosan távolították el. Eközben érte golyó a nyakán, amely súlyosan megsebesítette. Granjo közben felhasználva a zűrzavart, menekülni próbált, de elfogták és a Vasco da Gama fedélzetén agyonlőtték.

Ugyanebben az időben hasonló sors érte Carlos de Maia ezredest, a volt tengerészeti minisztert. Két órával utóbb két hullát szállítottak az arzenálba: Freitas de Silva elsőosztályu sorhajóhadnagyot és Botelho de Bascon ezredest, kit szintén lakásáról hurcoltak el és három golyóval ölték meg. Mindez éjjel körül történt. Két órakor éjjel után egy fegyveres csoport vonult ki teherautón Machado Santos admirálisnak a „köztársaság egy másik megalapítójának” elhurcolására. Ugyáltszik, e terv közismert volt már, mert utközben újságírók csatlakoztak a tömeghez. Az admirálisnak rögtön ott kellett hagynia az ágyat, annyi időt azonban adtak neki, hogy felöltözhessen és családjától búcsúzhasse. A teherkocsin a sofőr mellett kellett helyet foglalnia. Rövid robogás után az autó megállott, egy lövés dördült el, majd még öt dörrenés követte ezt. Ekkor a gyilkosok fel tartóztattak egy épen arra robogó kocsit, utasát kidobták azzal, hogy hullát kell a hullaházba szállítaniok. A „köztársaság megalapítójának” holtteste volt ez, ruháján kifordított zsebekkel, még jegygyűrűjét is lehúzták. A kocsinak kiadták a parancsot a holttest elszállítására, aztán otthagya az autót, gyalog széledt el a csoport. Az új kormány ígéretet tett arra, hogy könyörtelenül fogja a törvényeket a forradalmárokkal szemben alkalmazni. Granjo gyilkossai már kézrekerültek.

HIREK.

Tea-délután.

A közelgő tél ismét fokozottabb tevékenységre szólítja a jótékonyági egyesületeket. A Gyermekfelruházó Egyesület tegnap délután tartotta ezévi első teadélutánját, a melyen a város társadalmából felekezeti és nemzeti különbség nélkül mintegy négyszáz jelentek meg. Kellemes és vidám hangulat uralkodott a félkörben elhelyezett asztalok között; a háziasszonyok, csupa kipirult arcú urileány és szép asszony kedves előzékenységgel szolgálták fel a teát és süteményeket. Hat óra tájban kezdetét vette a tánc. E zene csupán most felkapott és eddig Aradon még ismeretlen divattáncokat játszott. Nehány pillanat múlva már több pár könyvedén összesimulva táncolta a jümmit. A jól sikerült teadélután belenyulott az éjszakába.

A pénztárnál Havas Sándorné és Pollák Hugóné működtek, az egyes asztaloknál pedig a következő hölgyek fejtettek ki tevékenységet: Báró Neuman Alfrédné, Fejér Gáborné, Vajda Zsuzsáné, Braun Gusztávné, Schulhof Andorné, Probst Böske, dr. Szalai Vilmosné, Csepregy Manyi, dr. Lukáts Jenőné, dr. Vörös Lászlóné, Vermes Jenőné, László Dezsőné, dr. Kardos Gézané, dr. Weil Károlyné, Bogdán nővérek, Cserépi Csöpi, dr. Schmidt Jánosné, Bodnár Klári, Deutsch Mancsi, Weiszberger Irén, Weiszberger Mórné, Kara Gyözőné, Kara Mancsi, Szöllösi Zsigmondné, özv. Csillagné, Obetko Mihályné, Schwartz Józsefné, dr. Müller Vendelné, Tömöry Jenőné, Faragó Magda, Gantner Jánosné, Rászkai Miksáné, Müinz Mátyásné, Bechnitz Aborné, és még sokan mások. A főfelügyeletet báró Bán híd Antalné gyakorolta. Az első teadélután anyagilag is jölsikerült 7—8000 lei jut a jótékony célra.

A munkaügyi miniszter Aradon. **Trancu Jassi** munkaügyi miniszter szombat Aradra érkezik és részt vesz vasárnap délután a Munkásbiztosító pénztár gyógyszer-tárának felavartán. A miniszter vasárnap délután 9 órakor fogadja a küldöttöket. Azok, akik a miniszter elé ohajtának járulni, pénteken délután 2 óráig jelentkezzenek a pénztár igazgatójánál a sorrend megállapítása céljából.

Az értékbizottságok holnap kedden a következő munkát végzi I. bizottság Gáj, II. bizottság Bul. Reg. Ferdinánd (Boros Béni tér) III. bizottság str. Bratianu (Perényi utca), IV. bizottság str. Bertelot (Atzél Péter utca) 2. és a str. Eminescu Deák Ferenc utca) 1. sz. a VI. bizottság Purgly Lajosné utca.

Aranyból — Icu. Bucuressti. Tihulescu pénzügyminiszter a minisztertanács felhatalmazta, hogy 2400 kg. aranykészletet leire értékesítsen.

Márki Sándor megírta Románia történetét. Budapest. A Nép munkatársa meglátogatta Szegeden Márki Sándort, a volt clujj egyetem történelmi tanárát. Márki beszélgetés közben elmondta, hogy a legnagyobb hálával gondol Clujra, ott tartózkodása alatt teljesen megtanult románul és most megírta Románia történetét.

A talált táská. Dolláros Ujaradon. Egy aradi ur-ember vesztesége.

Tegnap délután a zsigmondháza vasúti töltés mellett egy fiatal kanászgyerek egy bőrtáskát talált. A táskát kinyitotta. Arany óráttal kanca és különféle furcsa színyomású cédulákat talált benne. A gyerek örömmel kapta hóna alá a táskát és Zsigmondháza és Ujarad utcáin boldog boldogtalannak osztogatta a furcsa cédulákat. Egy aradi uriember, aki véletlenül Ujaradon tartózkodott, meglátta a gyermeket, anint a cédulákat lobogtatva, hanges kibálással szaladt az utcán. Megnézte a fiú kezében levő cédulákat és meglepetve konstata, hogy azok 5 dolláros bankjegyek. Kérdőre vonta a gyermeket, aki elmondta, hogy a töltésen találta a táskát és ebben voltak azok a cédulák. A gyermeket átadta egy

Fellüggesztik a vagyonadó végrehajtását. Bucuressti. Politikai körökben úgy tudják, hogy a kormány fellüggeszti a vagyonadó végrehajtására vonatkozó rendeletet.

Eljegyzés. Szida Miklós leányát Elzát eljegyezte Szilberreis József jegyző.

Ujabb bűnvádi eljárás Hüttner ellen. Budapest. Hüttner Sándort, mint ismeretes, a budapesti katonai törvényszék a Tisza-gyilkosságban való bűnrészesség címén 12 évi súlyos börtönrre ítélte. Azon a tárgyaláson, amelyen Hüttnernek a Tisza-gyilkosságban való részvételét tárgyalták több tanu különböző bűntettekkel vádolta őt, amelyek miatt a katonai ügyészség újabb vádiratot készült kiadni Hüttner ellen. A vádirat többek között tartalmazza azt, hogy Hüttnernek nagy része volt a hadsereg forradalmosításában, továbbá, hogy a proletárdiktatúra alatt Korvin Ottó mellett mint agent provocateur működött és több ellenforradalmárt rendőrkézre juttatott. Így a proletárdiktatúra alatt kivégzett Nikolényi rendőrfogalmazót és Stencel ügyvédet a vád szerint Hüttner juttatta a forradalmi törvényszék kezére. Felbujítás és zendülés címén folyik tehát most az újabb eljárás Hüttner ellen, aki a katonai kórházban a csonttuberkulózis utolsó stádiumában fekszik élet és halál között.

Jótékonycélu műkedvelő-előadás. Jól sikerült műsoros táncmulatságot rendezett a soborsini ifjuság az ottani Molnár-féle nagyvendéglőben. Különös érdekességgel bírt, hogy a nívós műsor keretében az aradi színházat is megelőzően bemutatották a „Kis kadet” című Farkas Imre-operettét. Binder Laji az ezredes szerepében a műkedvelői arányokat túlhaladó játék- és énekességéről tett bizonyosságot. Wajsek Gitta kosztümjeivel, gracióz táncával aratót frenetikus tapsvihart. Nagy Gusztó józsi humorával kellemes percekét szerzett a közönségnek. A másik darabot a rendezőség a budapesti Belvárosi Színház műsorából választotta, a „Sárgarigó” című pompás bohózatot. Több magánszám is tarkította a gazdag programot. Meleg ünneplés és siker közepette szerepeltek Tóth Pirike, Galgóczy Ilonka, Grimm Irénke, Szánthó Hedy, Kertész Annuka, Nagy Mária, Hegedüs Pipi, Tóth Mariska és Postás Böske. A zongorakiséretet Binder Róza látta el stílusosan. A rendezés főördeme Popovics Mucsáé, aki bámulatos rutinnal végezte a rendező nehéz munkáját. A műsor után bálo következett, amelyen Hirschmann Sári és Gelb József eltáncolták a „Jimmit”. Az előadás haszna jövedelmét jótékony célra fordítják.

rendőrnek, aki a község házára kisértte. A község házában megállapították, hogy a táskában még az el nem dobált dollárokból 200 ezer lei értékű maradt meg. Azonkívül nagyobb mennyiségű dinár, sokol és más idegen valuta volt a táskában, amelynek egyik rekeszében néhány darab aranyórát is találtak. Az aradi rendőrség tudomást szerzett az esetről, mivel éppen feljelentés érkezett, amely szerint egy aradi kereskedő idegen valutákkal teli tárcáját elvesztette. Az aradi kereskedő megnézte a bankjegyekkel teli táskát és szomorúan konstata, hogy az övé. Az ujaradi rendőrség a táskát tartalmával együtt elküldte a timisoarai államrendőrséghez.

Fontos minden automobiltulajdonosnak, sofförnek, automobil-utasnak egyaránt, hogy ismerje azokat a fontos rendelkezéseket, melyeket az automobil közlekedésére, a közlekedési engedélyekre, vezetői igazolványokra, a sebességre, az autók felszerelésére, a sofför-vizsgákra vonatkozólag az automobilokról és más gépi járművekről szóló új dekrétum előír. Ezt a rendeletet egész terjedelmében közli most magyar nyelven dr. Papp János: „Törvények, rendeletek” című Nagyváradon megjelenő lapjának 19—20. száma. Ugyanez a szám közli a fényűzési cikkek vámtarifáját is. Kapható minden hírlapirodában, ára 6 lei.

Késik a bakteriológiai laboratórium felállítása. Az Aradi Közlöny annak idején megírta, hogy az egészségügyi vezér igazgatóság megbizta a timisoarai egészségügyi felügyelőt, hogy Aradon bakteriológiai laboratóriumot állítson fel. A bakteriológiai laboratórium felállítása azonban még a mai napig sem történt meg, holott közegészségügyi szempontból rendkívül fontos intézménye volna a városnak. Dr. Cucu Vazul városi főorvos holnap délelőtt Timisoarára utazik, hogy ott megsürgesse az egészségügyi felügyelősnél az aradi bakteriológiai laboratórium felállítását. A laboratórium vezető-orszáját még nem nevezték ki. A laboratóriumot a szülészeti klinika főköszintű helyiségeiben helyezik el.

Halálozás. Súlyos csapás érte Fényes János közismert volt aradi vendéglőst felesége szül. Dragits Mária 68 éves korában hétfőn reggel 8 órakor meghalt. Temetése november 16-án délután fél 3 órakor lesz a Zimándi-utca 2. szám alatti gyászházban. Az elhunytat kikerjédt rokonság gyászolja.

Ujabb betörés Pankotán. Nagyszabásu rablást jelentett ma a pankotai csendőrség az aradi királyi ügyészségnek. Kleindl ottani mészáros eladta házáat 42.000 leért. A pénzt lakásán tartotta szekrénybe zárva. A betörők kileskéltek, mikor elment otthonról, álkulcsokkal kinyitották az ajtót és elvitték a pénzt. A csendőrség széleskörű nyomozást indított.

A proletár-diktatúra vértanúi. Budapest. A proletár-diktatúra idején a júliusi ellenforradalomkor elesett Csicsell László és Mahr Ottó sorhajóhadnagyok holtestét, akik monitorjukon haltak meg vasárnap Bajárót Budapestre hozták, hogy eltemessék. Zadravecz tábori püspök gyászbeszédében a megértést hirdette. Az elesett tengerészliszteket nagy katonai pompával helyezték örök nyugalomra a Kerepesi-temetőben.

Ismét tizenegy sarlach-beteg. Nehány hét óta Aradon csökkent a sarlach-járvány. Bejelentések csak ritkább esetekben fordultak elő. Ma reggel azonban megmagyarázhatatlan okokból újra 11 sarlachbeteg jelentek be a városi orvosi hivatalnak. A betegek között egy felnőtt is van.

Kihallgatták nagyatádi Szabó minisztert. Budapest. A kivitelei engedélyek ügyében a vizsgálóbíró vasárnap kihallgatta nagyatádi Szabó István földművelésügyi minisztert, aki vallomásától nem nyilatkozott a sajtónak.

Ostenburg és jegyese

(Villamos zseblámpa árulta el őket.)

A Manchester Guardian című angol újságnak az a száma, melyben a lap kiküldött tudósítója leírja a Károly kaland befejezését, érdekes részleteket tartalmaz. Az angol újságíró a tatabányai Esterházy-kastélyban beszélt a történelmi kaland főszereplőivel, akik akkor már foglyok voltak. Elmondatta velük az eseményeket időbeli sorrendben. Károlyék megérkezéséről és a puccs előkészületeiről.

A cikkből igen érdekes a következő rész:

Esterházy grófnő, Ostenburg jegyese így szólott:

— Ostenburg mindenáron a király oldala mellett akar maradni, de a király így szólott hozzám:

— Nem engedhetem meg, hogy legjobb embereimet elveszítsem.

Erre határozta el magát Ostenburg, hogy menekülni fog.

— Akkor én magával megyek — kiáltottam én.

— Együtt is menekültünk éjszaka idején a hegyek közé. Elköveztük azt a vigyázatlanságot, hogy villamos zseblámpával nézegettük a térképet. Ezzel elárultuk magunkat. Mikor a katonák egy erdei favágó kunyhójában meglettük benünket, a katonákat vezető tiszt így szólott vőlegényemhez:

— Ön Ostenburg őrnagy?

Mire jegyese ezt válaszolta:

— Nem, én Ostenburg ezredes vagyok, őfelsége által kinevezve és szétlocssantom az agyvelejét, ha még egyszer őrnagnak merészel nevezni.

A tatabányai kastély foglyait főképpen Ostenburg sorsa nyugtalanította.

— Mit gondol, — kérdezte tőlem a társaság egyik tagja — ki fogják végezni?

— Lehetőleg — kiáltotta Esterházy grófnő — hiszen egész Magyarország királypárti. Nem fognak ellenünk semmit sem tenni.

Gróf Andrássy erre szárazon csak annyit jegyzett meg:

— Fognak.

Az angol újságíró ezután leírja, hogyan tudták meg Károlyék az egyik Esterházy-bakistól, hogy Tihanyba viszik őket, majd így fejezi be tudósítását:

Ezután Zita királyné fordult felém és ezt a sürgönyzöveget nyújtotta át:

— Ottó trónörökös, Herenstein, Lut zern, Svájc. Mindnyájan jól vagyunk, ne aggódjál. Mindketlen szeretővel ölelünk. Mamád.

— Kérem, — szölt a királyné — legyen szives adja fel ezt a táviratot.

Az újságíró feladta a táviratot.

Moszkva uj arca

(Visszatérés a polgári élethez.)

LONDON. A Daily Mail moszkvai levelezője írja, hogy Szovjetország fővárosában gyökeres átalakulások vannak folyamatban. Visszatérés a régi állapothoz. Új üzletek nyílnak, mindenütt, melyekben mindent lehet kapni, még a legkritikább nyalánkságokat is, csak persze alaposan meg kell fizetni. A szabad kereskedelem ismét kezd tért nyerni. Az iskolákban újra kell tandíjat fizetni, emiatt Lunatscharszky közoktatásügyi népbiztos energikusan fel is szólalt, mert ez szerint visszaesés az előhaladottabb állapothól. Az idők változásának egy további igen jellemző jele, mint írja a levelező, hogy a hétközség utasait ismét „uram“-nak „Madame“-nak címzik. Csak a fanatikus vörösök használják még az „elvtárs“ és az „elvtársnő“ megszólításokat.

A halott király utja

(Nehézségei bajor Lajos hazaszállításánál.)

MÜNCHEN. A Münchner Neueste Nachrichten jelenti, hogy Lajos bajor exkirály még életében már Magyarországra való utazásakor kellemetlen tapasztalatokat szerzett Ausztriában. Bécs szociáldemokrata polgármestere azt követelte a kancellártól, hogy a keresztülutazó exkirályt fogassa el. Most, hogy az exkirály hofban tette meg visszafelé az utat. — **Írja továbbá** a müncheni lap — ismét nagy nehézségeket támasztottak, úgy, hogy az a terv merült fel még az elszállítás előtt, hogy Csehszlovákián át szállítsák el hazájába. De ez éppen egybeesett Károly exkirály kalandjával és így ez lehetetlen volt. Tehát a legnagyobb csendben vonatra tették a holttestet és Sopronon keresztül Ausztria felé irányították. Pénteken, még mielőtt a magyar földet elhagyta volna, Mikos püspök beszentelt a holttestet. A magyar hatóságok a felségeknek kijáró tisztelettel fogadták mindenütt a halott exkirályt. A nyugatmagyarországi helyi katonai csapatok állottak a pályaudvarokon és a vasuti átjárók nál diszorséget, mindenütt, ahol a halottat vivő vonat elhaladt. De amint a vonat az osztrák határon áthaladt, ismét keletkeztek sorozata következett. Az osztrák vámhivatalnokok a lefolyó vasuti kocsi felnyitását követelték, a vasutasok pedig a kiserőktől annak a bizonylatnak a felmutatását követelték, mellyel a német követség engedélyezte a szálföldön átvitelt.

— A világ legöregebb embere. Természetesen Amerikában él. John Smith-nek hívják és a napokban ünnepelte a 134-ik születésnapját. Látta Amerikát, mikor még európai államok gyarmata volt és látta a világháborút, amely Európát Amerika gyarmatává süllyesztette le. A newyorki lapok szerint az öreg még aránylag elég rugékony, segítség nélkül tud járni és dus, köfehér hajzata van.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi kurzusok: Márka 0.55, dollár 152, dinár 1.90, sokol 1.40, francia frank 14.5, magyar korona 0.22, osztrák korona 0.07, budapesti kifizetés 6.20, bécsi kifizetés 36.

Zürichi nyitás: Berlin 185, Newyork 529, Milano 2165, Budapest 47.5, Zágráb 185, Bucuresti 335, Varsó 16, Bécs 16, osztrák lebelyegzett korona 11.

Budapesti nyitás: Napoleon d'Or 3600, dollár 1006, márka 424, lira 4200, osztrák korona 19.75, rubel 43, leu 659, sokol 1112.

Bécsi nyitás: Sokol 6500, dinár 8400, magyar korona 585, márka 2150, angol font 24800, leu 4000, lira 24000, dollár 6500.

Zürichi zárlat: Berlin 195, Newyork 529, Milano 2083, Prága 580, Budapest 47.5, Zágráb 185, Bucuresti 330, Bécs 16, lebelyegzett osztrák korona 11.

Budapesti zárlat: Napoleon d'Or 3560, dollár 1000, márka 418, lira 3800, osztrák korona 19.75, rubel 40, leu 650, sokol 1103, dinár 1350, lengyel márka 23.

Bécsi zárlat: Sokol 6400, dinár 8600, magyar korona 585, angol font 24200, leu 3750, lira 23800, dollár 6040, márka 2300.

A hadikölcsönök beváltása.

A „Bánáti és Arad vidéki hadikölcsöntulajdonosok védegylete“ e hó 6-án tartotta meg Timisoarán (Temesvárt) alakuló közgyűlését, amelyen az érdekeltek százai jelentek meg.

Dr. Muth Gáspár képviselő indítványára a közgyűlés elnökévé Baader Henriket, a timisoarai kereskedelmi és iparkamara elnökét választották meg. Az elnök üdvözölte a nagy számban megjelenteket és széles körvonalakban változta az alakítandó egyesület céljait. Ezután dr. Muth Gáspár képviselő német nyelvű beszédében a legaprólékosabb részletekre is kiterjedően ismertette a bánáti és aradvidéki hadikölcsöntulajdonosok kívánságait a hadikölcsönök méltányos beváltására vonatkozóan. Beszéde, melyet magyar és román nyelven is tolmácsoltak a közönségnek, az alakuló közgyűlés zajos tetszésével találkozott.

A beszéd után Möller szenátor a következő határozati javaslatot olvasta fel:

„A Bánáti és Arad vidéki hadikölcsöntulajdonosok nagygyűlése nemzetiségi különbség nélkül azaz a sürgős kérelemmel fordul a kormányzathoz, hogy tegyen sürgős intézkedéseket a román állam polgárainak tulajdonában lévő osztrák és magyar hadikölcsönöknek és szelvényeknek teljes értékben való beváltására.“

A közgyűlés végül elhatározta, hogy az új tagok felvételének zárróterminusát ez év november 30-ig tolja ki.

Negyedmillió család egy szegedi laponál.

Budapest. A Szegedi Híradó kiadótulajdonosa, Endrényi Imre, feljelentést tett Weber Rezső kiadói hivatali igazgató ellen, hogy az a lapot különböző családokkal negyedmillió korona erejéig megkárosította. Mire a szegedi rendőrség a feljelentés ügyében megindította a nyomozást, Weber megszökött. A szegedi rendőrség megállapítása szerint jelenleg Bécsben tartózkodik.

Kétszáz szavas novella.

(Vidéki irodalmi pályázat.)

Egyik nagybányai lapban furcsa irodalmi pályázati hirdetőment olvastunk. Maga a lap hirdetőment pályázatot követel, amely kétszáz szónál több nem lehet, mert a lap kis terjedelme miatt hosszabb novellát nem közölhet. A pályázatra többek között a következő rövid de annál velősebb pályamunka érkezett be:

„A harctéren történt. Az árkon palló fektettek keresztül, amelyen éjszaka átfürészelték. Ez tüzenegy szó. A többi 189 szót reggel az őrmester ur mondotta el, amikor nagynehezen kimászott az árokból.“

Bizonyosnak tartjuk, hogy ennél rövidobb novellát nem írtak s így ez a frappáns befejezésű remekmunka nyert el az első díjat. Aztán még mondja valaki, hogy a vidék nem foglalkozik irodalommal.

A szerkesztésért:
KÁROLY JÓZSEF
felel.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közlőtekért nem vállalunk felelősséget.

Felszólítás!

Miután özv. Arató Mórnétől a volt Susa-féle fűszerkereskedést átvenni szándékozik, felszólítom esetleges hitelezőit, hogy igényeiket három napon belül jelemték be, a későbbi jelentkezéseket figyelembe venni nem fogom.
Arad 1921. november 14. 11242
SPITZER DÉNES.
Strada Kálvin-utca 17-19.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik Gantner Izidor váratlan halála okozta lesújtó fájdalmukat a temetésen való megjelenés, illetve részvét nyilváníttással enyhíteni igyekeztek és kik halottunk ravatalára koszorút és virágcsokrot is küldöttek fogadják háláig köszönetünket.
Tisztelettel 4496
Gantner és Rigler-család.

ÖTVENESI

műmalom,

vállal vám vagy bérörlesztéssel előnyös feltételek mellett, felvilágosítást nyújtanak:

Reik Testvérek és Schönheim Jakab, A R A D Simándi-ut 3.

Telefon 906

Németországba

utazom, megbízásokat vállalom. Erdeklődni: KELET HIRLAPIRODA

Legalcsóbban vásárolunk

magán-, bérházat-, biró- kot-, szállító-, üzletet stb. 11371 „VICTORIA“ általános kereskedelmi iroda utján Arad, Piata Avram Iancu 16.

Használt kirakatot

és petroleum tartályt megvételre keressék 10710
Haász irodája Arad
Strada Eminescu (Deák F.-u) 2.

Rendszeres

teherautó forgalom Oradea-Mare (Nagyvárad) felé és vissza.

MAURITIUS RUBINSTEIN MÓR.

11110
Szerszámok „Prompt“
Építkezési vasalások
Technikai áruk
Vashordók
10801

Obernik és Drucker

Timisoara (Temesvár), Józsefváros, Str. I. C. Bratianu (Uri-utca 12. sz.)

Csodás hatású arcszépítő és finomító a Földes-féle

MARGIT-CREME

Zsírmentes, ártalmatlan, rögtön szépít. Széplők, májfoltok, bőrrákák, ráncok, redők, minden bőrbaj párnapi használat után megszűnnek. Az arc rozszás tünde hamvas lesz. 10841

Dr. Földes és Hehs Aradon.

Szén! Szén!

Közüzemek, iparüzemek és szénkereskedők figyelmébe!

KÖNIG MIKSA

cég áruosztálya

Arad, str. Bucur (Eötvös-u.) 3.

Ajánl azonnali szállításra csak vagon-mentésben: **Prima szilvölgyi aknaszenet**, továbbá Olygocen kora, fekete fényű, **szobalülesre is alkalmas magas hőfokú darabos és ugyanilyen minőségű aknaszenet.** Nagyobb felületű kazánok, malmok, szesz- és téglagyárak részére akna és darabos **barna szenet.** Kiutalásról és kocsikról gondoskodunk. **Telefon ARAD 63.** Táviratok: **KÖNIG, ARAD.** 11108

Gyümölcsfák

minden fajban kaphatók:

NIEMETZ faiskolájában

Timisoara, 4307
III., Strada Coroana (Korona-utca)
25. szám. -: Telefonszám: 135.

Mielőtt téli felöltő szükségletét beszerzi, tekintse meg

JULIU PLESZ GYULA
női és gyermekruha áruházát

ARAD, Strada Pirlol Nr. 3.
Vörösmarty-u. a Színház épület
hátsó bejáratával szemben. 3280

Külön mértékosztály!

Apró hirdetések.

Levelezés.

SAJÁT LAKASSAL rendelkező urinó diszkrét barátságát keresem, kit szerényen támogathatok (esetleg anélkül). Teljes című levelet „Lumpaciust” jellegére Wallinger hirdetője továbbít. 11242

Alkalmazás.

MINDENES leány azonnalra felvétetik Str. Consistorului (Batthyány-u.) 23. 200

FEHÉRNEMŰ javítást és ruhavarrást jutányos árért vállalok. Cím: Wallinger hirdetőjében. 11242

KIFUTÓ FIU felvétetik Knieszer papirkereskedésében Strada Teodor Vladimirescu (Dobó-utca) 1. 4498

MAGYAR-NÉMET gép- és gyorsírónőt ki a román nyelvben is jártas, keresek. Bővebbet Kelet hírlapiroda. 11110

EGY jobb családból való leány 28 éves házi teendőkből jártas alkalmazást keres kisebb úri családnál. Cím a kiadóhivatalban. 4450

AKAR KERESNI? Keresse fel a Szépművészeti Szalon Str. Eminescu 29. (Deák Ferenc-utca) Ortutay-palota. Műtárgyakat képeket szobrokat, szönyegeket, porcellánokat, butorokat, modern díszműtárgyakat, ezüstöket a legmagasabb árban veszünk. Telefon 333. 11391

VASALÓNÓ házakhoz ajánkozik kemény és sima vasalásra. Kovácsné. Calea Saguna (Varjassy L.-u.) 110. 4400

FIATAL fűszerkereskedő segédet keres azonnali belépésre Kohn László Gáj. 4469

BIZTOS JÖVEDELEM! Elsőrangú helyi vállalat könnyen, szerethető jövedelmet nyújt jó összeköttetésekkel rendelkező hölgyeknek és uraknak. Ajánlatok név, lakcím és foglalkozás megjelölésével „Állandó” jellegre a kiadóba küldendők. 4472

FEHÉRNEMŰ VARRÓNÓ javításokat is elfogad, házakhoz ajánkozik. Str. Corneliu Popescu (Edelspacher-u.) 6. ajtó 9. 4474

MODERN lámpaernyők készítését olcsón vállalom. Cím a kiadóban. 700

Vétel és eladás.

FINOM, teljesen új damaszt asztalműmek kézi hímzésű fehérenműmek eladók Str. Consistorului (Batthyány-u.) 3. 4493

SMYRNA abédőszőnyeg, öt méter hosszú négy méter széles eladó Str. Romanului (Zrínyi-utca) 4c) I. emelet, baloldali lakás. 11242

ELADÓ egy kitűnő állapotban levő teljes mozbereendezés. Benzinmotor, dynamo 6 HP. ventilógép, minden hozzá tartozókat, 400 személynek ülőhely. Cím Ioan Mercea prim. secretar Nadlac. Județul Arad. 4495

OLCSÓSÁG női és férfi téli trikó-garnitúra 98 leletri STRASSER divatruházában szemben a Lutheránus-templommal. 4311

DIVATLAPOK legújabb bécsi francia divatképekkel szabásmintával Leu 5.— Knieszer papirkereskedésében Str. Teodor Vladimirescu (Dobó-utca.) 10671

EZÜSTÖT játékok, szönyeget legmagasabb árban vesz a Salon Artistique Fischer Eliz-palota. 11045

ELEGÁNS téli új sacó öltöny jutányosan eladó Bulev. Regele Ferdinand (Iózsef főherceg-ut.) 19. ajtó 4. 4494

PULT, mérleg erzekegy, megvételre kerestetik Haász hirdetőjében, str. Eminescu 2. 10710

VEHET, eladhat cserélhet modern és régi műtárgyakat, képeket szobrokat, szönyeget, porcellánokat, antik butorokat a Szépművészeti Szalonban Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 29. Ortutay-palota. Bekapcsolt telefon 333. szám. 11031

NŐI KALAPOKAT legolcsóbban a Kalap Bazar árult Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 8. 4414

UTAZÓBUNDÁKAT magas árban vesznek Schächter Piața Plevnei (Árpád-tér) Nr. 5. 4382

ELADÓ finom modern legjobb karban levő egy ágyas hálószoba. Megtekinthető Strada Alexandri (Salacz-utca) 7. 3-4 közt. 4423

BILLIARD alig használt elefántcsont golyók külön is teljes kovács-szerszám eladó. Korényi Péter Borosjenő. 4428

URI SZOBA garnitúra és egy finom ruhakelme eladó Piața Mihai Viteazul (Ferenc-tér) 6. első ajtó. 4440

FÉRFI RUHÁK. alig használt téli kabátok, cipők eladók Str. Baritiu (Rákóczy-utca) 25. földszint. 4477

SZEMÉLY-AUTÓT, jókarban levőt keressünk megvételre körülményes leírással és árjelöléssel. Friedrich Testvérek Timisoara. 4455

SZALON öltöny majdnem új közepre eladó Strada Mune de aur (Aranykéz-utca) 20. 900

PERZSASZÖNYEGEKÉRT néhány napig kivételesen magas árakat fizetünk Szépművészeti Szalon Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 29. Ortutay-palota. 4473

Uzletek.

OKLEVELES tanítónő gyermekek oktatását vállalja, zongora-órát ad Str. Consistorului (Batthyány-u.) 3. 4497

Különféle.

LEGUJABB bécsi ruha és kópány hímzés mintáim megérkeztek. Előnyomda, Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 8. Vidorné. 4499

ROMAN fordításokat azonnal eszközei „VICTORIA” iroda, Piața Avram Iancu 16. 11371

ADOVALLOMASI IVEK román és magyar nyelven legprecízebb kiállítását végzi „VICTORIA” iroda Piața Avram Iancu 16. Délután fél 3-6-ig. 11371

Bucuresti

ügynökség különféle szakmában képviselőket keres. Elsőrendű referenciákkal szolgál. Szíves ajánlatok KELET hírlapirodába „Szolid” jelleg alatt keretnek. 11110

la minőségű zsílvőgy!

KŐSZÉN

érkezik a

Központi Tüzifa telepre

Calea Radnei 4. Hegyaljai villamos vasúttal szemben.

Előjegyzéseket a nagy megrendelésekre való tekintettel már most fenti iródnkban e közölünk. Engres és detall eladás. Telefon megrendelések 632 adandók. 4419

A **Szegedi BIRÓ-féle**

„CARMEN” csokoládé csemege minden jobb üzlet-

ben kapható. Gyár: Arad-Szeged. -: Főlerakat: Bukarest.

SCHENKER & Co. Nemzetközi szállítások

ARAD. Gsanádi-palota I. emelet jobb oldali részében 15. szám ajtó (volt városi adóhivatal.) **ARAD.**
TELEFON: 5-14. -: TÖRZSHAZ: WIEN, I., Hoher Markt 12.

FIÓKTELEPEK:

Achen, Ebbazia.	Frankfurt a. M.	Nagykanizsa Neuss.
Abó Adelsberg.	Franzensbad	Neu-Ulm Nürnberg.
Adrianopol	Friedrichshafen	Nepolokoutz.
Agram Ajfona.	Fürth I. B.	New-York.
Allena i/W.	Gablonz a. n. Galatz.	Oberhaid, Oberhausen
Amsterdam	Gelsenkirchen.	Obrénovätz, Oderberg.
Antwerpen. Apolda.	Giurgievo, Gleiwitz.	Offenbach a. M.
Appelweier	Schwab Gmünd.	Olmütz Oswiecim.
Baden Arnstadt.	Greiz i. Vogl.	Orsova, Oberkotzan
Arnheim Arnoldstein	Oradea-Mare	Pascani, Passau.
Arzberg Assling, (Jesenice).	Hagen i. W. Haida.	Pilsen Pirna a. d. E.
Auei, Erzgebirge, Ausig.	Halle a. S. Hajmi.	Pitesti Ploesti,
Baden-Baden	Hamburg, Hanau a. M.	Pon'ebba Postojna
Bamberg Békéscsaba.	Hannover	(Adelsberg), Prag.
Belgrad, Berlin.	Hamburg (Elbe).	Pressburg.
Beregszász	Heidelberg	Probstzella Rastadt.
Beuthen, OS.	Heidenheim.	Paris
Biharkeresztés	Heilborn, a. M.	Regensburg Reichenberg.
Bludenz, Bochum	Helsingfors, Hoi i. B.	(Liberec).
Bodenbach	Höchst am Rhein	Reichenbach. in Vogt.
Breslau.	Homburg i. d. Pfaltz.	Remscheid, Reval.
Böhm Leipa.	Ingolstadt Jaasi.	Riga Romanshorn.
Bradfort Braila.	Kaiserslaufern	Rosenbach
Brassó Bregenz	Karlsruhe, Kattowitz.	Rotterdam St. Margarethen.
Breisach, i. B.	Kohl Baden, Kétegyháza	(Schwertz), Schabatz.
Bremen, Breitenhain.	Királyháza	Selb, Semlin (Zimomy).
Bruchsal.	Königsberg i. P.	Siegen Sillein (Zilina).
Bruck a. d. L.	Königshttte O. S.	Sinnbach a. Jun.
Brün (Brno) Buchs.	Köln Konstanz.	Sisak Solingen.
Budapest, Bucurest	Kopenhagen, Kolka.	Sonnenberg, Sosnowice
Chemnitz Cöln a. R.	Landau Pfalz.	Speyer Stettin.
Constantinopol, Craiova	Landeshuf, Leipzig.	Steinschönau, Stockholm
Crefeld, Czernowitz.	Libau, (Böhmen)	Stuttgart Szob.
Chuj Danzig	Lichtenfels, Lindau B.	Szabadka (Subatica).
Deggendorf a. D.	Lökösháza, London	Sniatyn, Tetschen a. d. E.
Dresden Düsseldorf.	Ludwigshafen R.	(Decin) Trist Ulm, a. D.
Duisburg.	Lübeck, Lemberg Lotsch.	Timisoara (Temesvár).
Eger. (Cheb) Elberfeld.	Magdeburg, Mannheim.	Villach.
Esbjerg Essen	Magdeburg, Merseburg.	Voitersreuth Wandsbeck.
Esslingen.	Meisen i. S. Memmel.	Wormünde, Wien.
Feldkirch, Fiume	Mittelwalde	Wiesau Opf. Würzburg.
Flensburg, Focsany.	Mülheim, a. Rhein.	Warschau.
Frankenthal, (Pfalz)	München, Myslovitz.	Zilina (Süda).
1111		Zwiesel.

Kötött kabát, garnitúra, harisnya, kesztyű legnagyobb választékban, legolcsóbb árakban 11066 **Bársonynál** Piața Avram Iancu (Szabadság-tér.) 17.

Átköltözéseket helyben és vidékre nyitott és zárt butorszallító kecsikkal felelősség mellett pontosan és olcsón teljesít: **Éliás Lipót Fia** szállító, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 36. sz. Bekapcsolt telefon 250. sz.